

Fa anys que la fotografia s'ha inventat. Fa molts més anys que no ens semblaria. A mitjans del segle passat ja es feien retrats per procediments mecànics basats en la sensibilitat d'unes plaques a la llum. Aquesta ciència de la fotografia és també una art. Avui dia qui més qui menys divideix els seus ocis, ls seus lleures, quan té una màquina fotogràfica, en dues possibilitats : o fa fotografia documents, record,-la família, la promesa, els fills, els néts, la dolla davant la casa- o intenta de captar paisatges, efectes diversos producte d'una compso composició, és a dir, fa un quadre. De fet en tots dos casos fa un quadre : en el primer, aquell de la família, els nés, néts, el gos fa un quadre de gènere; en el segon fa un quadre de paisatge, o de natura morta, o de clar-i-foac.

Aleshores els fotògrafs d'intensa activitat, els professionals, ho han de saber fer tot: ells han estudiat, i, sobretot, han experimentat, no sentin-se mai satisfets, ja no els complau de fer un retrat o de captar un canviament de llum entre els núvols : volen arribar més endins, a trobar una expressió íntima ja sigui de les persones,

ja sigui de la naturalesa en auq qualsevol manifestació. En alguns casos els elements del resultat, tal com se'ns apareixeren a la vista no seran objectius, fins i tot ens costarà d'identificar-los: una cara potser quedarà reduïda a uns grans, uns pics, una trama. Els arbres quedaran difuminats, desfocats; l'aigua ens serà donada només en reflex o esquitz.

Som en el camí de l'experimentació, i també aquí sotgen perills: si l'experimentació és portada massa lluny, cal saber-se aturar a temps: altrament els experiments amb el revelat, les còpies, les estisores, poden fer desfer la gràcia humana de la fotografia. Perquè hem de tenir present que tota fotografia és humana. En poques arts és tan present l'artista com en aquesta, tan immediat a l'obra resultant. Darrera una instantània o darrera la més elaborada fotografia d'estudi hi endevinem tot seguit la mirada alerta, el pols creador del responsable.

Llavors, doncs, què ha d'ésser un fotògraf important? Un fotògraf important no ha de deixar-se emportar pel tema, ni pels procediments

ni per cap temptació tècnica o literària, o estètica. Ha de deixar que el tema es presenti, però qu no que s'imposi; ha de permetre que la tècnica l'ajudi a ell, no que el domini; ha d'entreobrir la porta a la fantasia, però amb la mà al pom. Ha de conservar el cap clar, lúcida la pensa, alerta el sentit de la compoió, i més alerta encara el sentit d'autocrítica. Té al seu davant un camp de tantes possibilitats que li convé exercir fortament la voluntat si no vol que tot plegat el resultat sigui un producte que no convenci ningú malgrat impressionar d'entrada. I en aquest ningú convençut hi és ell.

Bé, no cregueu ara que una forta amistat amb el fotògraf Sirera em faci dir tot el que vaig dient per imposar-vos després, ni que sigui amablement, un criteri d'excel·lència en valorar les seves fotografies. La meva missió s'està acabant: uns mots d'obertura, de presentació, que m'han estat demanats no pas per mèrits meus, sinó per simpatia i benvolença dels organitzadors. Per no tenir, no tinc

En d'altres ocasions he dit unes paraules en l'obertura d'una exposició de l'amic Sirera. Finc, això si, una llarga experiència de veure'l treballar, més ben dit, de treballar amb ell. Fots sabeu que hem fet milers de quilòmetres retratatn el país, i no fa pas molt hem recorregut de cap a cap les riberes del Segre, des de dellà la frontera fins a l'Ebre, tant si es tractava de recollir a imatge d'un campanar, com d'un habitant de la terra, d'una selvatgina o d'una herba, jo he vist la profunda humilitat amb què el fotògraf, senzill, oblidant-se de transcendentalismes, recollia allò que de més íntim i de més perenne tenia el model. Allò que el feia més element de la Creació amb majúscula. Sigui un grup nuà, sigui una cara, sigui una pedra, tot el que ^{toca} un fotògraf de veritat, professional o no, però vull dir íntens, tot el que toca, doncs, esdevé il·luminat per dintre, té, damunt la cartolina, més vida que no tenia al natural. El fotògraf que ho és de veres li ha sabut trobar aquella vibració íntima, que els nostres ulls distrets no saben copsar.

Aquí en teniu la prova : sigui fotografies fetes durant l'elaboració de vuit llibres sobre Catalunya-Visio, siguin temes copsats durant la confecció del gran volum "Els rius de Lleida", siguin fotografies fetes a l'atzar de qualsevol viatge, en totes hi trobareu aquesta palpitació que fa oblidar la tècnica, que fa oblidar la mecànica de l'objectiu i de l'obturador i del fotòmetre. Són molts anys d'observar amb profunda humanitat els homes i les coses.

Acabo: no tinc cap mèrit per parlar com entès: parlo com el primer convençut de la bondat intrínseca d'aquest home-artista, que els crítics més exigents col.loquen a primera fila dels fotògrafs a Catalunya. Jo ,per no tenir, no tinc ni màquina fotogràfica. Quan me_n volia comprar una, vaig conèixer Ton Sirera. I ja, per què havia jo de fer el ridícul comprant-me-la ?